

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

II Concilium Cabillonense circa an. DCL. Episcopi Parisienses.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

Ianuarij, anno secundum calculum positum secundo & sexcentesimo ad finem dilapso. Huius successorem S. Apollinarem, probat idem Chenu annos IX sedisse, ac III, seu, ut alij volunt, II Nonas Octobris obiisse, ergo anno Christi 10CXI, assignato utrique tam Eustasio, quam Apollinari ultimo anno imperfecto: ut citius non potuerit eligi ordinarique Episcopus S. Austregisilus, quam sub dicti anni 10CXI finem. In huius Vita auctor coæuus hæc scribit: *Mortuo Bituricensi Episcopo Apollinari successus est Austregisilus, quam functionem duodecim annis præclare administravit, quemadmodum ab Angelo ei nocte illa fuerat predictum, cum primos fines urbis esset ingressus, & diluculo narravit Sulpitio Diacono, qui postea in Episcopatu ei successit, XX Maij, anno 10CXXIV vitam functo.* Hæc pluribus deduximus, quod auctores alij in annis S. Austregisili assignandis valde aberrent, & certus character Remensis Concilij inde etiam dependeat, cum multorum Episcopatum Galliae notitiâ.

I I

Concilium Cabilonense circa an. 10CL. Episcopi Parisienses.

PRæcipua Regibus Francorum, etiam primæ stirpis Merovingicæ, sedes fuit Lutetia, nobilior exinde facta: à cuius Episcoporum notitiâ, utpote magis suis Regibus familiarium, clarius reliquis Episcopatibus affundi lumen oporteret. Sed, quod mirandum est, neque horum Episcoporum catalogi mendis carent, post Democharem nostrâ ætate Parisiis editi à Iacobo Brulio in Antiquitatum Parisien-

fium Theatro, Ioãne Chenu in Chronologicâ historiâ Episcoporum Galliaë, & Claudio Roberto in Galliâ Christianâ, Post hos, fas fuerit etiam nobis in iis perferendis operam ponere.

Episcopus xxvi statuitur *Lendebertus*, quem Concilio Remensi sub S. Sonatio anno 10cxxiv habito, interfuisse supra diximus. xxvii *Episcopus Audobertus*, quem & præcedentem potius vnum eundemque censent aliqui apud Democharem. Hic S. Babolenum Fossatenfi cœnobio primum præfecit Abbatem: tabulis *donationis* eiusdem cœnobij à *Blidegisillo Diacono factæ sub die Nonarum Martiarum anno III Chlodouei II, Christi 10cxlvi*, subscripsit: ac *privilegium immunitatis atque ab omni Episcoporum & Clericorum subiectione exemptionis* adiunxit. Quod *Chlodoueus Rex anno v regni, Christi 10cxlviij, die xv Maij, & quatuor Archiepiscopi, videlicet Gaudericus Lugdunensis, Annobertus Senonensis, Prestelandus Bituricensis & Donatus Vesontionensis, septemque Episcopi confirmarunt.* Quæ in Actis S. Baboleni ad xxvi Iunij exactiùs traduntur. Hic *Gaudericus*, aliis *Candericus, Archiepiscopus Lugdunensis*, præfuit *Concilio Cabilonensi* sub eodem Rege *Chlodoueo* habito: post quem subscripserunt *Landalenus Viennensis, Audoënnus Rotomagensis, Armentarius Senonensis, Vulfoledus Bituricensis, Donatus Vesontionensis, Rauracus Neuernensis, Deodatus Mariscognensis, Pappolus Genauensis, Palladius Autisiodorensis, Ferreolus Augustodunensis, Bertoaldus Lingonensis, Audo Aurelianensis, Malardus Carnotinus, Aurelianus Venciensis, Baudomerus Tarrantasiensis, Protasius Sedunensis, Ingildus Valentinus, Clarus Gratianopolitanus, Gratus Cabilonensis, Florentius Bellicensis, Ætherius Ebredunensis, Magnus . . . Betto Tricastinensis, Potentissimus Vappicensis, Arricus Lausanensis, Claudius Regensis, Licerius Vindauscensis, Petronius Vasionensis, Bertefredus Ambianensis,*
Eligijs

Eligius Nouiomensis, Deocarius Antipolitanus, Leborius Maurianensis, Chairibonus Constantiensis, Amlacarius Sagensis, Launobonus Lexouiensis, Ragnericus Ebroicensis, Betto Iuliobonensis. & per suos vicarios Latinus Turonensis, Salappius Namnetensis, Audobertus Parisiensis, Felix Lemouicensis, Chadoindus Cenomanensis, Durioterus Redonensis. Addendus Theodosius Arelatensis, ad quem è Concilio missa est epistola, secundum quam Chlodoueus Rex in superscripta vrbe Cabilono VIII Kalendas Nouembris Synodale praecepit esse Concilium, Episcoporum è regnis Neustriæ & Burgundiæ. Annum Chlodouei Regis excidisse dolemus. Est is ex notitiâ quadraginta Episcoporum qui interfuerunt eruendus. Magnus fortè est Magnebodus Andegauensis, qui Concilio Remensi adfuit.

Ac primis Chlodouei annis non esse habitam eã Synodũ persuadēt tũ SS. Audoënus & Eligius, tantũ III regni anno, Christi 10CXLVI, die XIV Maij consecrati Episcopi, tũ Annobertus Senonensis & Prestelandus Bituricensis, qui exẽptionem Fossatensem confirmarunt xv Maij anno v Chlodouei, Christi 10CXLVIII, à quorum altero si Vulfoledus Bituricensis non censeatur diuersus, alius est Armentarius Senonensis, qui Synodo adfuit. Inter eos Episcopos, qui cum Audoberto Parisiensi per vicarios subscripserunt, est S. Hadoindus Cenomanensis, qui Synodo Remensi anno 10CXXIV interfuit, & anno v Chlodouei, Christi 10CXLVIII, VIII Idus Februarij, iam senex, suum testamentum confecit, à nobis editum xx Ianuarij in Appendice pag. 1142. in quo licet se sanum corpore & mente, sanoque cõsilio vsum profiteatur, videtur tamen ab illo tempore alium debuisse substituere, nec multis annis superfuisse. Dum ergo certio rem temporis characterem licuerit obseruare, ad annum 10CCL cum Sirmondo referemus: neque ferius habitum arbitramur:

mur : multò minùs posse ad annum 10CLX aut 10CLXII aut ad tempora etiam Vitaliani Papæ differri, quod Baronius, Binius, aliique collectores Conciliorum, fecerunt. Neque Audobertus Episcopus Parisiensis post annum 10CL videtur diu vixisse, cui à S. Audoëno dicatam Vitam S. Eligij post Baroniũ scripsit Claudius Robertus. Verùm is est Chrodobertus, de quo mox agemus, cui eam Vitam corrigendam approbandamue misit Audoënus post annum 10CLXXVI.

XXVIII *Episcopus Parisiensis S. Landericus* tempore Chlodovei II, qui in publicâ annonæ penuriâ, pauperes vt aleret, primùm priuatam supellectilem vendidit, dein & vasa sacra & Ecclesiastica confregit, postea Xenodochium iis fouendis iuxta sanctæ Dei Genitricis ecclesiam ædificauit, censuque dotauit. Denique priuilegium immunitatis monasterio S. Dionysij indulsit *mensè Iulio anno xv Chlodovei*, Christi 10CLVIII, & anno sequente præcepto Regis, de libertate hac isti monasterio datâ subscripsit *x Kal. Iulij*, vt necessariò, quia dies x Iunij natali eius venerationi facer est, ad annum 10CLX vixisse videatur: quando verò obierit, ex tempore successoris constabit.

XXIX *Episcopus Parisiensis Chrodobertus, siue Robertus.* XXX *Sigobaudus.* XXXI *Importunus.* Ita Brulius, Chenu, Claudius Robertus. Verùm S. Landerico successit, qui his autoribus est Episcopus.

XXXII *Agilbertus*, aliquibus *Aglebertus*, *Angilbertus*, *Ailbertus*, inscriptus Martyrologio Gallicano ad xi Octobris, cuius soror habetur *S. Teutlechildis*, siue *Telechildis*, prima monasterij Iotrensis Abbatissa, cui parètes S. Bertilam, primam dein Calensis monasterij Abbatissam, commendarunt, suadente id S. Audoëno, cuius frater Ado illud monasteriũ

ad

ad Matronam flumen extruxerat. Menardus lib. 1. Obseruationum ad x Octobris, quo colitur *S. Teutlechildis*, scribit ex veteribus monumentis monasterij Iotrensis, cā illustri Francorum sanguine natam, patre Belfrido, *Moda S. Autharij uxoris germano, & matre Agiā*. Fuisse *Adonem, Audoënum, & Radonem* patre Authario, sed matre Agiā prognatos tradunt S. Audoëni Acta. Fuisse etiam *S. Lupi Senonensis, Austreni Aurelianensis, & Annarij Antisiodorensis* Episcoporum genitorem *Bettonem, genitricem Austregildem, vocabulo Agam*, legitur Kalendis Septembris in Vita S. Lupi. An simili modo mater S. Audoëni *Moda cognomento Aga, siue Agia* fuit? Huius ergo consobrinus Agilbertus, ad prædicandum Euangelium ac conuertendos Anglos ac Saxones Britannia incolas Episcopus ordinatus, secessit in Hiberniam, in quā, vti habet Beda lib. 3 cap. 7, Pontifex quidam, Agilbertus nomine, natione Gallus, legendarum gratiā Scripturarum non paruo tempore demoratus est, vsque ad annum 1021, quo Agilbertus, vt Chronologus Anglo-Saxo cum Bedā nuper excusus obseruat, à Gallis oriundus, *Westsaxonum Episcopatu potitus est*. Tum namque (ita pergit Beda) ex Hiberniā venit in regnum *Kenwalck*, coniunxitq; se Regi, sponte ministerium prædicandi assumens. Cuius eruditionem atque industriam videns Rex, rogauit eum, acceptā ibi Sede Episcopali, suę gentis manere Pontificem. Qui precibus eius annuens, multis annis eidem genti Sacerdotatū iure præfuit. Tandem Rex, qui Saxonum linguam tantum nouerat, pertasus barbara loquela, subintroduxit in prouinciam alium suę linguę Episcopum... Vnde offensus grauius Agilbertus quod hoc ipso inconsulto ageret Rex, rediit Galliam, & accepto Episcopatu *Parisiaca ciuitatis*, ibidem senex & plenus dierum obiit. Hęc Beda. Sed quod is multis annis apud *Kenwalchium* egisse Agilbertum tradat, Chronologus Anglo-Saxo decem fuisse innuit, ita scribens ad annum 1021: Hic

Agilbertus abiit à Kenvalchio, & VVina Episcopatum eius per triennium accipiens tenuit: nec non Parisorum Episcopatum in Gallis ad Sequanam flumen suscepit. At Beda lib. 3 cap. 25 & 26 tradit Streneshalensi Synodo anno 10CLXXIV interfuisse, & Catholicum Pascha contra Scotos defendisse.

Viuebat iam pridem in Nordhumbriâ suprâ memoratus S. VVilfridus, coniunctus, vti ait Beda lib. 5 cap. 20, amicitiis Alfredo Regis, ad cuius iussione Presbyter ordinatus est ab Agilberto Episcopo Geniessorum, id est Occidentalium Saxonum. Quem non multo post, detectâ & eliminatâ Scotorum sectâ, Galliam mitens cum consilio atque consensu patris sui Oswi, Episcopum sibi rogauit ordinari, eodem Agilberto tunc Episcopatum agente Parisiaca ciuitatis, cum quo & alij XI Episcopi ad dedicationem Antistitis conuenientes, multum honorificè ministerium impluerunt. Annum expriment 10CLXIV Wigorniensis, Westmonasteriëfis, alique. Vitâ functus est Wilfridus anno 10CCIX, postquam consecratus est Episcopus, XLV. Prætereà eodem Bedâ teste lib. 4 cap. 1, S. Theodorus ordinatus est Episcopus Cantuariensis à Vitaliano Papâ anno Dominica Incarnationis 10CLXVIII, sub die VII Kalendarum Aprilium Dominicâ, scilicet cyclo Solis V, litteris Dominicalibus B A. Quo anno, VI Kalendaras Iunias Britanniam missus, ad Agilbertum Parisiorum Episcopum profectus est, & ab eo benignè susceptus, & multo tempore habitus. Quamdiu postea vixerit, nusquam legimus. E Bedâ suprâ diximus, senem & plenum dierum obiisse: & quidem, vt Saussaius addit, in monasterio Iotrensi, vbi in cryptâ adicula S. Pauli Eremitæ, quam condiderat, sepultus, multis refulsit miraculis.

XXX Sigrobandus, aliis Sygobrandus, Sigebrannus, Sigobaudus, qui in Vitâ priore S. Bathildis dicitur Sigoberrandus, in posteriore Sigebrandus. Erat, inquit auctor ille, eius Bathildis san-

ctâ

*Et deuotio, ut in monasterio . . . conuersari deberet. Nam & Fran-
ci pro eius amore hoc maximè dilatabāt, nec fieri permittebant, nisi
commotio illa fuisset per miserum Sigoberrandum Episcopum, cuius
superbia inter Francos meruit mortis ruinam. Et exinde ortā in-
tentione, dum ipsum contra eius voluntatem interfecerunt, me-
tuentes, ne hoc ipsa Domna contra eos grauiter ferret, ac vindicare
ipsam causam vellet, permiserunt eam subito pergere ad ipsum mo-
nasterium. Annum nusquam legimus expressum. Maturā pri-
dem ætate fuisse tunc Chlotharium, supra probauimus, &
post annum 100LXX hanc cædem, & S. Bathildis ingressum
in monasterium, contigisse. De Importuno qui Sigobrandi
successor traditur, nihil constat.*

*Sequitur Chrodobertus, aliis Hrodobertus, & Robertus, cuius
Sedis tempus suggerit S. Audoenus, dum ei Vitam S. Eligij,
nuper, ut ait, à se descriptam mittit, ut si quid minus aptum de-
prehenderit, studiosè emendet. Legitur ea epistola ad calcem
Vitæ S. Eligij, cum responso Chrodoberti, quo Vitam à se
lectam approbat. In eâ Vitâ scribit Audoenus, Chlotharium
III diem obiisse, ac duos superstites fratres reliquisse. De quibus quid
futurum sit, vult solius Dei iudicio diffiniri. Ex his Childericum
sub ætatem anno 100LXXIX interemptum esse, quarto post
obitum Chlotharij anno, ex supradictis constat: ante quem
annum ea Vita scripta est, & ad Chrodobertum, siue Robertum
Parisiensem missa. Erat horum Regum mater S. Bathildis,
quam diximus in monasterio Kalensi adhuc regnante Theo-
derico Rege vixisse, mortuam post annū Christi 100LXXXIV.
Cuius Vitam, proximis post obitum eius annis scriptam,
edidimus ex MS. S. Mariæ de Ripatorio ad xxvi Ianuarij: in
quâ num. 7 dicitur monasterium Corbegia ab eâ constructum, ubi
venerabilis vir Dominus Teudofredus, nunc enim Episcopus, tunc
verò Abbas, magno gregi Fratrum præsuit. Illi verò in regimine
monasterij*

monasterij successisse diximus Chrodegarium, eique mortuo Erembertum, huiusque electionem Regem Theodericum confirmasse. In hac Vita de Chrodoberto hæc habentur: *Rex Chlodoueus vir eius migravit à corpore, relietâque sobole filiorum cum matre, suscepit illicò post eum filius eius Chlotharius quondam Francorum regnum. Tunc etenim præcellentibus Principibus Chrodoberto Episcopo Parisiaco, & Domno Audoëno, seu & Ebroino Maiore-Domus, cum reliquis Senioribus vel ceteris quàm pluribus, & regno quidem Francorum in pace consistenti. Tunc enim nuper & Austrasij, pacifico ordine, ordinante Domnâ Balthilde, per consilium quidem Seniorum receperunt Childericum filium eius Regem Austri. Hæc auctor coæuus, quæ in alterâ Vita num. 5 magis expolita proferuntur, è quibus hæc spectant Chrodobertum: Et suffragantibus præcellentissimis Principibus Chrodoberto Episcopo Parisiaco, & Domno Audoëno Rotomagensi, seu Ebroino Maiore-Domus, cum reliquis Senioribus, vel ceteris quàm plurimis regni honorem quærentibus, ad regimen Francorum in pace constituitur. Hæc ibi. Stephanus Binettus in Vita S. Bathildis Gallico fermone editâ, cum id esse dubium iudicaret, Chrodobertum vel Agilbertum scripsit. Verùm auctor coæuus videtur tantùm voluisse indicare inter Principes Palatij fuisse primò Chrodobertum, illum eundem, qui, quo tempore ipse eam Vitam scribebat, Episcopus erat Parisiensis: dein Domnum Audoënum, nullâ conditione appositâ, diuturno Episcopatu omnibus notum: postea Ebroinum Maiorem-Domus, qui ab eâ dignitate nuper expulsus, eandem receperat. Fuit autem Chrodobertus Episcopus temporibus Childerici Regis Neustriæ & Theoderici fratris.*

XXXIII Episcopus Sigofridus: de quo hætenùs nihil legimus.
 XXXIV Turnaldus, seu Turnoaldus, ex Abbate, inquit Clau. Robertus, Sædionysiano XI. Qui potiùs relicto Episcopatu factus monachus.

monachus ac dein Abbas. Nam in tabulis donationum anno 11 regni, pridie Kal. Martias, id est, anno Christi 1000cxvii, concedit Chilpericus Rex terras peculiare ad basileca S. Dionysij, ubi Dominus Turnoaldus Episcopus Custos praeesse videtur. . . . ad integrum ipse Dominus Turnoaldus Episcopus ad ipsa sancta basileca Domni Dionysij Martyris habeat concessum. Integrum diploma recitat Dubletius lib. 3 pag. 689, qui lib. 1 pag. 179 tradit eum fuisse Abbatem XII sub dicto Chilperico, eiusque successore Theoderico, ac postea creatum Episcopum Parisiensem: quod minus probamus, neque successores permittunt. potissimum si S. Cerannus, seu Ceraunus, Turnoaldo successerit, vti collocatur in Catalogo MS. Episcoporum Parisiensium, ab eoque diuersus statuitur Centunus decessor Leudeberti. Fauent Brulius & Chenu, dum tradunt S. Cerannum claruisse tempore DAGOBERTI II Francorum Regis anno salutis 1000cxvii. Inscriptus est Martyrologio Gallicano xxvii Septembris, at Breuiario Parisiensi postridie. Quam difficultate tantisper sepositam sequuntur

xxxv Aldulphus. xxxvi Bernecharius, solis nominibus noti. xxxvii Hugo filius Drogonis, quem supra diximus Abbatem etiam Fontanellensem fuisse, ac sancte mortuum vi Idus Aprilis anno 1000cxxx, Indiact. xiiii. In cuius monasterij Chronico MS. dicitur Archiepiscopus Ecclesiae Rotomagensis, & Rector siue procurator urbis Parisiacae xxxv a B. Dionysio constitutus: qui praesulatum Ecclesiae Parisiacae, simulque Baiocassinæ cum Rotomagensi tenuit, factione scilicet patris sui Caroli Principis, extra decreta tamen canonum. Haec ibi: quae de Episcopatu Parisiensi dicta sufficiant.